

STUDIU ASUPRA UNIFORMEI ȘCOLARE TRANSFORMABILE: O SOLUȚIE VESTIMENTARĂ ADAPTABILĂ PENTRU EDUCAȚIA MODERNĂ

Vitalia BÎTA

Departamentul Design și Tehnologii în Textile, DVI-221, Facultatea de Design,
Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova

Autorul corespondent: Vitalia Bîta, vitalia.bit@dt.utm.md

Îndrumătorul/coordonatorul științific **Anna PALAMARCIUC**, asist. univ. Departamentul Design și Tehnologii în Textile, Facultatea de Design, Universitatea Tehnică a Moldovei

Rezumat: Uniforma școlară transformabilă reprezintă o inovație în domeniul vestimentației pentru elevi, oferind o soluție versatilă din punct de vedere estetic și economic. Proiectul realizat a pus accent pe analiza uniformelor școlare împreună cu avantajele și dezavantajele pe care le prezintă acestea. Atât avantajele cât și dezavantajele uniformei au fost mereu subiectul unor dezbateri în educație. Studiile arată că uniformele promovează egalitatea, reduc bullyingul și respectiv au impact asupra disciplinei și spiritului de echipă. Însă totodată uniformele pot limita libertatea de exprimare a elevilor, fiind uneori chiar nepotrivite sau incomode. Astfel, în urma studiului efectuat asupra acestor aspecte, s-a elaborat un prototip al unei uniforme cu elemente transformabile care răspunde la mai multe cerințe: estetice, ergonomice, economice. Aceasta constă dintr-un ansamblu de piese vestimentare ce pot fi combinate în opt variante diferite, adaptându-se nevoilor și preferințelor elevilor, precum și cerințelor instituțiilor de învățământ. Componentele modulare includ elemente detașabile care permit transformarea de la ținute formale la opțiuni mai casual, precum și adaptarea acestora la diferite anotimpuri. Această abordare nu doar că stimulează creativitatea și exprimarea individuală a elevilor, dar contribuie și la minimizarea numărului de articole necesare garderobei școlare. Astfel, uniforma transformabilă reprezintă o soluție practică și estetică, anticipând nevoile dinamice ale tinerilor în mediul educațional.

Cuvinte cheie: egalitate, libertate, design, transformabil, adaptare.

1. Introducere

Subiectul privind uniforma școlară mereu a stârnit discuții, la prima vedere, pentru unii este o idee extraordinară, pe când alții nu îi acordă nici o importanță, respingând-o imediat. În ambele cazuri există un oarecare adevăr, care ar trebui să fie explicat clar și corect pentru a putea observa care din aceste variante ar fi totuși mai potrivită de implementat.

Uniformele au apărut pentru prima dată în secolul al XVI-lea în Anglia, în școlile unde învățau copii săraci, pentru a-i distinge de ceilalți. Aceștia erau nevoiți să se îmbrace simplu, deoarece trăiau din acte caritabile, hainele purtate arătând condiția lor materială. Preț de trei secole, numai copiii săraci purtau uniforme, dar apoi, acestea s-au instituit în toate unitățile de învățământ din Marea Britanie.

Primele modele de uniforme apărute în Marea Britanie erau formate dintr-o jachetă albastră, asemănătoare unui trenchi, cămăși albe și pantaloni. Era folosit albastrul pentru acestea, deoarece era cea mai ieftină culoare și semnifica umilința. Uniforma a fost însă instituită pentru a pune ordine acolo unde nu exista, în perioada respectivă haosul fiind la ordinea zilei [1].

În RSS Moldovenească uniforma școlară a fost una din cele mai emblematice și memorabile caracteristici ale copilăriei sovietice. Guvernul sovietic în anul 1918 a emis Hotărârea cu privire la "Principiile de bază ale școlii" care a abolit uniforma școlară, învățământul fiind separat pe sexe, examenele și temele pentru acasă. Totuși, uniforma a revenit treptat în peisajul

școlii, devenind obligatorie în 1949 reprezentând un indicator vizibil al statutului de elev și contribuind la crearea ordinii vizibile în școli.

În 2018, IMAS a realizat un sondaj cu privire la reintroducerea uniformeii, dintre care arată că 80% din respondenți sunt de acord cu această idee, pe când 30% din elevi consideră că aceasta le va știrbi din personalitate, împiedicându-i să se exprime.

2. Avantajele și dezavantajele uniformeii școlare

Pentru a elabora o uniformă care să satisfacă cerințele consumatorilor în cazul nostru fiind elevii sa efectuat un studiu aprofundat privind avantajele și dezavantajele pe care l-e dețin uniformeii școlare:

2.1. Avantajele principale fiind: promovarea egalității și unității între elevi ca statutul lor economic și social să nu fie puse în evidență. Dat fiind faptul că școala este acel loc unde elevii vin să învețe și să acumuleze cunoștințe ei vor avea posibilitatea să se încadreze în societate mai ușor. În SUA, 83% dintre profesori susțin că o uniformă școlară potrivită poate preveni bullyingul ce ține de înfățișare și situația economică din care provine elevul [2].

Un alt beneficiu în urma introducerii uniformeii școlare este promovarea disciplinei în ce privește aspectul cât și comportamentul elevilor, astfel creându-se un mediu mai oficial în care elevii să se simtă mai responsabili și mai ordonați.

Alte avantaje ar mai fi încurajarea spiritului de echipă între elevi pentru a se susține și a colabora, concentrarea pe realizări, economie pentru părinți de a nu se mai îngrijora de aspectul copiilor săi, creșterea siguranței și aparenței la comunitate (Universitatea Oxford Brooks a făcut un studiu demonstrând că uniformeii școlare contribuie la „un sentiment de mândrie școlară”. Tot astfel s-a făcut un studiu și în Texas, care a scos la iveală că elevii care poartă uniformă școlară au „o percepție pozitivă mult mai puternică în privința faptului că fac parte dintr-o comunitate școlară în comparație cu cei care nu poartă o uniformă școlară”).

2.2. Cât despre dezavantaje, acestea există și ele, cel mai evident este limitarea de exprimare a elevilor. Școala având deja o listă lungă de reguli și limitări în ce privește vestimentația, împiedică elevii să-și exprime personalitatea și stilul personal prin port. Alegerea îmbrăcăminteii este o formă elementară de liberă exprimare, prin care elevii simt că școala îi tratează ca pe niste indivizi liberi, care pot lua decizii în alegerea unei vestimentații decente.

O altă nemulțumire ar fi cauzate de obligațiunea de a purta doar fuste fetele, ceea ce nu este mereu confortabil, neoferind administrația școlii alte alternative.

Sunt unele studii care arată ca uniforma școlară nu contribuie la îmbunătățirea reușiteii elevilor, un susținător al acestei teorii este profesorul David L. Brunsma de la Universitatea de stat Virginia.

Alte dezavantaje sunt costurile suplimentare pentru uniformă, lipsa de confort, respingerea de către elevi din cauza designului, accentuarea stării social economice a elevilor din anumite regiuni/cartiere.

Analiză și soluții

Analizând situația școlilor din Republica Moldova în ce privește uniformeii școlare, s-a observat că foarte puține din ele au implementate uniforme, sau dacă acestea există sunt destul de stricte, și designul simplu sau învechit. Astfel pentru a promova egalitatea între elevi eliminând astfel diferențele sociale bazate pe modul în care se îmbracă, s-a elaborat o propunere de capsulă vestimentară pentru a reintroduce uniformeii în școli. Astfel pentru a găsi o soluție potrivită, s-a făcut o selecție a uniformelor din școlile americane și asiatice, pentru a înnoi designul acesteia și a alinia această uniformă la standardele internaționale. De obicei uniformeii sunt clasice, însă în dependență de profilul școlii sunt uniforme mai sport, pentru a oferi comoditate în timpul mișcării. Cât despre clasic, acesta contribuie la crearea unei atmosfere academice, concentrându-se mai mult pe învățare și mai puțin spre exterior. Totodată uniformeii promovează un sentiment de aparență la comunitate și pot ajuta la identificarea facială în cadrul școlilor. În urma studiului efectual s-a

decis ca această capsulă vestimentară să conțină produse sau elemente transformabile pentru a diversifica aspectul estetic al acestora la fel și din punct de vedere economic acesta prezintă un avantaj deoarece procurând un produs transformabil acesta prezintă mai multe variante estetice eliminând aspectul de procurare a mai multor produse.

La baza elaborării produsului vestimentar transformabil s-a utilizat metoda combinatorică.

Metoda combinatorică este una dintre cele mai des utilizate metode de modelare și de creare a formei. Reprezintă procesul de combinare a diferitor forme și elemente, care asigură crearea unor sisteme combinatorice geometrice, constructive, de culoare etc. În cautarea elementelor combinatorii sunt abordate următoarele sarcini-cheie: unicitatea, valoarea decorativă și estetică. Elementele decorative combinatorice trebuie să se potrivească și să se înscrie în orice structură, astfel sa fie parte integrantă a compoziției.

Combinatorica operează cu anumite principii de combinare, permutare, grupare, rotire, organizare ritmică etc.

- Principalele procedee combinatorice sunt:
- Permutarea unor părți sau a elementelor din întreg;
- Crearea unor combinații de elemente conform calitaților specifice lor;
- Modificarea unor elemente care formează un întreg;
- Modificarea elementelor de bază (detalii volumetrice și geometrice);
- Schimbarea materialului, facturii, culorii [5].

Figura 1. Aspectul exterior al uniformei școlare, și cele 8 variante de transformare realizate prin procedeele atașare-detașare

Pentru compleul vestimentar elaborat s-a folosit procedeele de modificarea unor elemente care formează un întreg. Acesta reprezintă un costum clasic transformabil, constituit din 8 variante

de transformare care îi diversifică total aspectul, oferind elevului alegerea liberă de a se îmbrăca după starea lui dar și după timpul de afară (fig.1) Costumul este format din jachetă și pantaloni. Jachetă de siluetă dreaptă cu guler șal, formată din partea superioară și partea inferioară divizată pe linia taliei care prezintă un sistem de închidere cu fermoar, mânecile la fel prezintă o divizare la linia cotului cu sistem de închide pe fermoar. Aceste fermuare permit atașarea, detașarea părților inferioare a jachetei. Pantalonii sunt clasici de siluetă dreaptă cu divizați pe linia genunchilor cu sistem de închidere cu fermoar care atașează-detașează partea inferioară a pantalonilor transformându-i în șorti (bermude). Jacheta și pantalonii sunt prelucrați cu căptușeală, bizet și bențițe pentru a oferi confort la purtare și calitate.

Concluzie

Cercetarea respectivă și-a atins scopul de a satisface cerințele cu privire la uniforma școlară, oferind o soluție versatilă din punct de vedere estetic și economic. Uniforma școlară transformabilă reprezintă o soluție inovatoare și practică pentru a răspunde nevoilor și preferințelor elevilor de a avea un cod vestimentar școlar variat, fără a compromite principiile de uniformitate și egalitate. Aceasta permite adaptarea aspectului uniforme pentru a se potrivi cu diverse situații sau condiții meteorologice, oferind în același timp o imagine coezivă a instituției de învățământ. Prin versatilitatea sa, uniforma transformabilă poate crește acceptabilitatea și satisfacția elevilor față de purtarea uniforme, susținând identitatea școlară și promovând un mediu ordonat și concentrat pe educație. Astfel pentru a promova egalitatea, disciplina și spiritul de echipă între elevi s-a creat un prototip în baza unui studiu despre uniforme școlare din întreaga lume cât și din în R. Moldova. Pentru a completa aceste aspecte ca soluție ar fi dezvoltarea capsulei vestimentare în scopul dezvoltării designului și creării noilor piese vestimentare ce ar diversifica portul zilnic al elevilor. Acest tip de costum transformabil este o soluție practică, ce anticipează nevoile dinamice ale tinerilor în mediul educational. Pentru a adăuga plus de valoare cercetării se va încerca promovarea în școli a implementării acestor tipuri de uniforme.

Mulțumiri. Palamarciuc Ana, as. univ., Cojocar Mariana, as. unv.

Referințe:

- [1] https://teenpress.ro/rubrici/inapoi_in_timp/inapoi-in-timp-istoria-uniformelor-scolare/
- [2] <https://miculrinocer.ro/pro-si-contra-uniformelor-scolare/>
- [3] Шамухитдинова Л., Чурсина В., Камилова Х. “Анализ исторических прототипов способов морфологической трансформации одежды”
<http://www.sanat.orexca.com/rus/archive/3-02/design.shtml> .
- [4] Данилова О.Н., Шеромова И.А., Еремина А.А.” Методическое обеспечение учебного процесса” :<http://abc.vvsu.ru/Books/arhitektonika/page0006.asp>
- [5] Palamarciuc Anna, Cercetări aplicative asupra posibilităților de proiectare a colecției vestimentare cu elemente transformabile și detașabile // Conferința tehnico-științifică a colaboratorilor, doctoranților și studenților, UTM, 2016.
https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=2PPbUhcAAAJ&citation_for_view=2PPbUhcAAAJ:u-x6o8ySG0sC
- [6] https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/185523
- [7] <https://diez.md/2018/04/03/elevii-din-republica-moldova-ar-putea-reveni-la-uniformele-scolare/>